

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IENW/BSK-2025/116382

Datum 7 juli 2025
Betreft Uitvraag gebiedsadviezen Luchtruimherziening

Geachte heer Van Essen,

Het kabinet heeft op 21 februari 2025 de Tweede Kamer geïnformeerd over het Schetsontwerp van de nieuwe indeling van het luchtruim en de aanpak voor het Hoger Naderen per luchthavens. Deze brief beschrijft het vervolgproces voor het gebiedsadvies. Graag nodigen wij u uit om een gebiedsadvies op te stellen.

Nieuwe indeling van het luchtruim

In het Bestuurlijk Overleg Luchtruimherziening van 19 maart 2025 zijn de eerdere bestuurlijke afspraken van 19 juni 2023 herbevestigd en is de 'Bestuurlijke Notitie gebiedsadvies maart 2025' besproken en vastgesteld. Een belangrijke conclusie uit dit Bestuurlijk Overleg is dat de nieuwe indeling van het luchtruim een internationaal samenhangend geheel is, met als uitgangspunt om de effecten op de leefomgeving op de grond zoveel mogelijk te beperken en tegelijkertijd toereikende oefenruimte te creëren voor het nieuwe gevechtsvliegtuig van Defensie, de F-35. De mogelijkheden voor lokale aanpassingen aan de nieuwe indeling van het luchtruim zijn zeer beperkt. Voor de projecten Hoger Naderen geldt dat de vaste naderingsroutes in nauwe samenwerking met de omgeving worden ontworpen.

Bestuurlijk is derhalve afgesproken dat de nadruk binnen de gebiedsadviezen ligt op de effecten en ruimtelijke opgaven dicht bij de burgerluchthavens. Immers, hoe verder de wijziging bij een luchthaven vandaan is, hoe hoger boven de grond er gevlogen wordt en hoe kleiner het effect is. Bij de nieuwe indeling van het luchtruim zijn gebiedsadviezen relevant voor de naderingsgebieden rondom Schiphol, Rotterdam The Hague Airport en Groningen Airport Eelde. Bij Eindhoven Airport en Maastricht Aachen Airport zijn geen wijzigingen voorzien. Voor Lelystad Airport dient er eerst besluitvorming plaats te vinden over opening van Lelystad Airport voor groothandelsverkeer. Dat laat onverlet dat ook de provincies verder weg gelegen hun bespiegelingen in een schriftelijk schrijven kenbaar kunnen maken.

¹ [Kamerbrief over programma Luchtruimherziening: Schetsontwerp en Startnotitie Hoger Naderen](#)
[1 Kamerstuk 1 Rijksoverheid.nl](#)

Vervolg

Een externe commissie (adviescommissie uitvoering programma Luchtruimherziening) adviseert op de zorgvuldigheid, nut en noodzaak van het Schetsontwerp, de navolgbaarheid en objectiviteit van het gevolgde ontwerpproces en de effectanalyses. De adviescommissie² is gevraagd om uiterlijk op 1 november 2025 het advies aan de minister van IenW aan te bieden. Het advies wordt door de ministeries van IenW en Defensie meegenomen bij het Voorlopig Ontwerp van de nieuwe luchtruimindeling in 2026.

**DG Luchtvaart en
Maritieme Zaken
Fout! Onbekende naam
voor documenteigenschap.**

Ons kenmerk
IENW/BSK-2025/116382

De gebiedsadviezen vanuit de provincies worden meegegeven aan de adviescommissie. Wij verzoeken u het gebiedsadvies uiterlijk **1 september 2025** aan te leveren mocht u dat wensen.

Op basis van het Schetsontwerp, verdere detaillering en de ontvangen adviezen wordt toegewerkt naar een Voorlopig Ontwerp en een geactualiseerde effectanalyse ter besluitvorming begin 2026. Wij zien uw reactie op deze uitnodiging voor een gebiedsadvies graag tegemoet.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Robert Tieman

DE STAATSSCRETARIS VAN DEFENSIE,

Gijs Tuinman

² [Jan Jacob van Dijk voorzitter van de adviescommissie nieuwe luchtruimindeling 1 Luchtvaart in de toekomst](#)